1852. LEYDSCHE COURANT. N°.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 15 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Maart.

In de *Indiër* leest men: naar wij uit eene goede bron vernemen, heeft de Minister van Kolonien eene Commissie benoemd van oude ambtenaren der Algemeene Rekenkamer te Batavia, die zich thans in het moederland bevinden, met het doel om hem voor te lichten bij het zamenstellen der wet »regelende de wijze van beheer en verantwoording der Koloniale geldmiddelen," ingevolge art. 60 der Grondwet. De leden dier Commissie zijn de Heeren P. Jeekel, H. J. Lutjens en Feugen, allen thans gepensioneerd.

— Ll. Donderdag avond is op het Oude Delft te Delft, brand ontstaan ten huize van den vleeschhouwer Meijer; het huis is geheel door de vlammen vernield.

— De Heer W. C. van der Waaijen Pieterszen, te Middelburg, is door de Koningin van Portugal tot Ridder der Christus-Orde benoemd, als bewijs Harer hooge tevredenheid over de waterwerken, door hem als Ingenieur van het arsenaal te Lissabon verrigt.

's GRAVENHAGE, 13 Maart.

Bij Koninklijk Besluit van den 11den dezer, is aan den Heer Mr. J. Pols, Hoofd-Directeur der Posterijen en Directeur van het Postkantoor te 's Gravenhage, vergunning verleend tot het dragen der versierselen van Kommandeur der Orde van Franz Joseph, hem door den Keizer van Oostenrijk geschonken.

— Z. M. heeft ten verleden jare uitgeloofd eene gouden medaille van de eerste grootte, aan dengene der Nederl. Componisten, die de best gekeurde muziek voor eene *opéra comique, in één bedrijf*, zou hebben gemaakt, op het daartoe uitsluitend bestemd libretto, vervaardigd door een der meest beroemde Fransche tooneeldichters.

Dit libretto, vervaardigd door den beroemden Eugène Scribe, is getiteld: *le Vieux Château.*

Ter mededinging zijn ingezonden twee partitien.

Deze beide stukken zijn door Z. M. ter beoordeeling gegeven aan eene commissie, bestaande uit de Heeren J. B. van Brée, E. Prévost en J. H. Lubeck, die in eene vergadering van den 2den Maart jl. met algemeene stemmen den prijs hebben toegekend aan de partitie met de spreuk: *Tout vient à temps* enz., als zijnde deze verre uitmuntende boven de tweede, zoowel wat opvatting, melodie, harmonie, stijl en instrumentatie, als wat de declamatie, prosodie, kleur, kennis van het tooneelmatige en uitdrukking der verschillende karakterschilderingen betreft.

Bij de opening van het naambriefje, is gebleken, dat de Heer C. van der Does, te 's Gravenhage daarvan de vervaardiger is.

Beoordeelaren hebben echter gaarne erkend, dat in de tweede partitie, met het motto: *Travaillez pour la gloire* enz., veel goeds en zelfs muzikale verdienste gevonden worden.

— De *Staats-Courant* bevat eene algemeene openbare rekenschap der liefdegaven, ten gevolge van het uitschrijven der collecte, bij het Département van Binnenl. Zaken ontvangen; dat bedrag is zamengesteld: opbrengst der collecte aan de huizen in de verschillende Provinciën *f* 195,553; bijzondere giften *f* 24,199; daarbij is uit de schatkist verstrekt *f* 8,000; te zamen *f* 227,753; 't welk is verdeeld als volgt: Noordbrabant *f* 143,558, Gelderland *f* 51,759, Overijssel *f* 331, Groningen *f* 305, en Limburg *f* 31,798; daarenboven is ontvangen bij de provinciale besturen nog *f* 4006, welke nog bij bovengemelde verdeeling is gevoegd.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 11 *Maart.* (Zie ons vorig Nommer.)

De Heer van Heiden Reinestein, hoezeer voor het beginsel eener rentebelasting en daarom ook voor art. 1 der wet, zal echter uit hoofde van de onderscheidene bezwaren, [illegible] reeds in de beraadslaging zijn aangevoerd, tegen de wet stemmen.

De Heer van Nispen is voor het beginsel en daarom ook voor de wet.

De Heer Jongstra heeft 1°. zijne vroegere geuite stellingen, wegens de onevenredige progressie in de opbrengst der belastingen, nader tegen den Heer van Hall gehandhaafd, en 2°. tevens rekenschap gegeven van zijne goedkeurende stem.

De Heer de Lóm de Berg verdedigt de wet insgelijks.

De Heer Dullert is voorstander van den maatregel, doch tegen de afschaffing van den accijns op de brandstoffen; hij wil de rentewet wel in het zamenstel onzer belastingen opnemen, doch in de wet zelve te gelijk uitgemaakt zien, dat zij strekken zal tot afschaffing van andere belastingen, en dus het tijdstip van werking der wet ondergeschikt maken aan dat der door hem bedoelde afschaffing. Mogt een daartoe door hem te doen voorstel niet worden aangenomen, hij zou dan zeer bezwaarlijk zijne stem aan de wet kunnen geven.

Zitting van Vrijdag 12 *Maart.*

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot belasting van de renten.

De Heer de Moraaz heeft daartegen verschillende bedenkingen in het midden gebragt, bij de meeste bezwaren, door andere sprekers ontwikkeld.

De Heer Wintgens heeft de wet bestreden, als van eene gevaarlijke strekking en in stellige wederspraak zoowel met de bepaling der Grondwet als met de wezenlijke behoeften der ingezetenen.

De Heer Zijlker heeft ten voordeele van het wetsontwerp gesproken.

De Heer Hoffmann heeft zich tegen het ontwerp verklaard, grootendeels omdat het daarbij eene partiële wijziging van het belastingstelsel geldt, terwijl het billijke van den voorgestelden maatregel hem niet gebleken is.

De Heer van Hoëvell heeft zich voor de wet verklaard, in de stellige overtuiging van hare billijkheid om hen, die tot dusverre niets in de belasting betaald hebben, insgelijks te treffen.

Er zijn geen sprekers meer ingeschreven, en is het woord aan den Minister van Financien. Na eenige inleiding behandelde hij drie hoofdpunten: 1°. de aanleiding tot het gedane voorstel; 2°. de verschillende middelen van herstel, in deze beraadslagingen ter sprake gebragt; 3°. verdediging zijner voordragt tegen de onderscheidene bedenkingen daartegen aangevoerd.

I. De aanleiding tot het voorstel. — De bestrijders zijn niet karig geweest in onderscheidene qualificatien omtrent de gedane voordragt. Zij was onnoodig, onstaatkundig, ze bedreigde den vrede in den lande, er zou onrust uit geboren worden; er was geene financiele nood. Maar vraagt de Minister op zijne beurt, herinnert ge u niet, wat hier is voorgevallen? Hoe jaren lang in deze vergadering en zelfs in vorige Kamers op herziening van ons belastingstelsel is aangedrongen? en moet men dan nu nog vragen: van waar deze voorstellen? Is het u vergeten, hoe nog bij de behandeling van de begrooting door sommigen werd voorgesteld slechts eene credietwet voor 6 maanden aan te nemen, om zekerheid te erlangen, dat binnen dien tijd de vraag over het belastingstelsel zou worden uitgemaakt? Is het u vergeten, hoe bij de beraadslaging over de wet op de middelen een voorstel werd gedaan, tot afschaffing van eene belasting, alles met het doel, om de vraag over het belastingstelsel te behandelen en tot eene beslissing te brengen?

De Minister herinnert hoe nog bij de begrooting van het jaar 1849 door een lid, die thans een scherpe redevoering tegen de voordragt gehouden heeft, een voorstel is gedaan, tot een income tax. Uit een en ander meent de Min. te mogen afleiden, dat de wensch tot herziening van ons belastingstelsel, herhaaldelijk geuit, berust op de uitdrukking van de overtuiging van een groot deel der natie, uitgesproken door eene wettige vertegenwoordiging, mannen van ondervinding door de natie gekozen. Ook dan, wanneer de Regering de overtuiging had, dat ons belastingstelsel volmaakt was, ook dan nog had zij zich, naar aanleiding van dit een en ander, aan pligtverzuim meenen schuldig te maken, wanneer zij niet eindelijk de vraag aan de beoordeeling der vertegenwoordiging had onderworpen, om ten deze uitspraak te laten doen.

II. De Minister komt vervolgens tot de voorstellen en middelen van herstel in deze Kamer aan de hand gegeven, welke de voorkeur zouden verdienen, boven die der Regering. Men heeft vroeger wel eens gezegd, van eene talrijke vergadering: zoo veel hoofden, zoo veel zinnen. En inderdaad schijnt, dat hier te lande niets groots of veel omvattends kan tot stand komen; dat groote afdoende verbeteringen tot de onmogelijkheden behooren. De Regering moest dus vóór alles de vraag over het beginsel doen uitmaken, en vóór elke, 't zij dan meer, 't zij dan minder omvattende herziening, moet het vaststaan, of men een inkomsten-belasting op de renten van kapitalen niet bestaande in onroerend goed, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid, — of men zoodanige belasting wille, ja dan neen.

Nadat de Minister nog eenige denkbeelden omtrent het meer verkieselijke

van een inkomsten belasting of successie in de regte lijn, of de afschaffing van andere belastingen dan die op de brandstoffen had wederlegd, treedt hij ten III. in meer bepaalde wederlegging der aangevoerde bedenkingen.

Het beginsel is geene afschaffing zonder equivalent; geene omverwerping van het bestaande belastings-stelsel, maar langzame, geleidelijke hervorming.

Hier moet de Minister terugkomen op de vraag: ja maar, wat is dan uw plan? Het is dit: 1°. eene voorafgaande beslissing over de vraag om eene rente-belasting in ons stelsel op te nemen; 2°. zoo veel mogelijk bestaande belastingen behouden, of: hervorming met behoud van het bestaande, en dat bestaande achtervolgelijk te verbeteren. Verbetering moet aangebragt worden, maar als men het doel wil, moet men ook de middelen willen, en dan moet men den onzedelijken sluikhandel tegengaan, zonder zich te laten wegslepen door de schoonschijnende klagten der belanghebbenden. Zoo is men ook bezig aan eene algemeene herziening van het patentregt, maar ook dit is geen werk van een oogenblik. Uit het tweeledig oogpunt, zoo even aangeduid, heeft zich de Minister afgevraagd: wat te doen? De eene consumtive belasting door eene andere te vervangen zou slechts zijn eene verplaatsing van lasten, en hij moest dus het oog vestigen op eene directe belasting. De bestaande grondlasten of het personeel te verhoogen, daartoe was zeker geene aanleiding, zoodat, bij den herhaaldelijk geuiten wensch naar eene inkomsten-belasting, het éénige wat overbleef was, het voorstel tot eene rente-belasting om tot eene hervorming geraken. Bij gevolg is het vraagpunt zuiver dit: wenscht gij eene belasting op de rente, welke andere belastingen zullen dan afgeschaft worden? en mogt ge 't daarover al niet eens zijn, dan blijft het ander deel der wets-voorstellen nog altijd over.

De Minister komt alsnu tot de lange rei van bedenkingen, tegen de algemeene strekking, zoowel als tegen de onderdeelen van het wets-voorstel aangevoerd.

Z. Exc. zegt ten slotte dat de Regering tot het doen van dit voorstel aanleiding gevonden heeft in den herhaalden wensch der Kamer om het belastingstelsel te verbeteren. Zij heeft daarbij vooral ook gelet op den wensch, meermalen geuit, dat ook andere bronnen dan grondbezit en nijverheid meer regtstreeks zouden worden getroffen. Zij heeft daarbij in het oog gehouden, dat tot hiertoe de renten van kapitalen van roerende goederen inderdaad voordeelen genoten en dat van de inkomsten van vele kapitalen tot dusverre niet werd betaald. De regering heeft geoordeeld dit voorstel aan de vergadering te moeten onderwerpen. Begrijpt de Kamer nu dat de klagten over het bestaande belastingstelsel ongegrond zijn, of meent zij dat het geneesmiddel nog erger zou wezen dan de kwaal, welnu zij verwerpe de voordragt. Maar dit meent hij te moeten doen opmerken dat dan aan eene hervorming van ons belastingstelsel, aan de invoering van een geheel ander stelsel niet meer kan worden gedacht. Er kunnen dan wel ligte veranderingen, verhoogingen of verlagingen, verplaatsing in onderdeelen van belasting plaats hebben, maar eene geheele wijziging van het belastingstelsel zal men onder de vrome wenschen moeten rangschikken.

Nadat nog eenige leden kortelijk naar aanleiding van de rede des Ministers het woord hadden gevoerd, herinnert de Minister van Binnenl. Zaken de meer dan gewone en hartelijke belangstelling die hij vroeger als lid der Kamer steeds heeft ondervonden, daar waar het gold den wensch om het stelsel onzer belastingen te verbeteren. Hij begrijpt het dat om tot groote verbeteringen te geraken, men welligt eene grooteren druk van omstandigheden zou moeten gevoelen dan men nu gelukkig ondervindt. Hij verblijdt zich daarover en hoopt dat die omstandigheden zich niet zullen voordoen. Maar die belangstelling, die hij bij zoo velen en ook bij zich zelven, toen hij lid der Vergadering was, steeds in dit opzigt heeft ontmoet, doet hem slechts een enkel woord zeggen. Hij meent dat de groote verbeteringen van ons belastingstelsel, die men sedert jaren verlangd heeft, van de aanneming van dit wetsontwerp afhangt. Hij zal nu niet spreken over een algemeene belasting op de inkomsten, of over andere denkbeelden die mogten bestaan, doch hij gelooft dat de verwerping dezer voordragt het middel is om niets te erlangen. Dit ontwerp zal eene groote verbetering in het belastingstelsel te weeg brengen. Mogt het schipbreuk leiden, dan oordeelt hij dat eene groote verbetering zal zijn mislukt, en dat men zich daarbij als het ware zal nederleggen en te kennen geven, dat men al gedaan heeft wat men kon om eene gewigtige verbetering tot stand te brengen. Met leedwezen heeft hij dan ook de amendementen vernomen die op dit artikel zijn voorgedragen. Het geldt hier een zuiver beginsel, dat niet vermengd moet worden met voorstellen tot afschaffing van deze of gene belasting. Hij is innig overtuigd dat in dit ontwerp eene meer regtvaardige belasting gelegen is dan die wij bezitten. En dit beginsel moet op zich zelf worden gehouden en uitgemaakt. Wordt dit beginsel onaannemelijk bevonden, hij zal alleen verklaren dat zoo lang hij in den raad van Ministers zitting zal hebben, hij aan geen Minister van Finantiën den raad zal kunnen geven om voorstellen te doen tot grondige verbetering van het belastingstelsel.

Na verwerping van twee amendementen op art. 1 der wet, voorgesteld door de Heeren Dullert en van Zuylen van Nyevelt, strekkende om de invoering dezer belasting te verbinden aan eene afschaffing van andere accijnsen, dan die op de brandstoffen, is art. 1 van het ontwerp onveranderd aangenomen met 33 tegen 31 stemmen. — Art. 1 bepaalt: »Er wordt, te beginnen met het jaar 1853, eene belasting ten bedrage van drie ten honderd, geheven op de renten, door ingezetenen van het Rijk, gedurende het laatst voorafgaand jaar, genoten. De dienstjaren gaan in met den 1sten Januarij van elk jaar.”

Voor, de Heeren: Jespers, Huguenin, de Poorter, v. Welick, de Fremery, Hengst, Reinders, Bachiene, Hugenholtz, Dommer, v. Zuylen, Dullert, van Heiden Reinestein, v. Eck, Metman, v. d. Heyde, Engelen, Meeuwsen, Westerhoff, de Man, v. d. Linden, v. Nispen, Jongstra, v. Hoëvell, Zylker, de Lom de Berg, de Limpens, Gouverneur, Blussé, ten Cate, Luyben, Bots en v. d. Veen.

Tegen, de Heeren: Ypey, v. Goltstein, Baud, Hoffmann, v. Voorst, v. Hasselt, v. Hall, Lotsy, Mackay, v. Doorn, Gevers v. Endegeest, Schooneveld, Sloet, de Moraaz, Slicher, Smit, Heemskerk, Wintgens, Tacts v. Amerongen, v. Walchren, v. Lynden, Provó Kluit, v. Akerlaken, Schiffer, Dirks, Godefroi, v. Dam, Storm v. 's Gravesande, Poortman, Groen v. Prinsterer, en de Voorzitter (Boreel v. Hogelanden).

Zitting van Zaturdag 13 Maart.

Is in gekomen een ontwerp van wet, behelzende het Verslag van het resultaat der werkzaamheden van de Algm. Rekenk. over 1850. — Afdeelingen.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de voordragt der der rentebetaling.

De Heer van Hoëvell, die gisteren reeds, na aanneming van art. 1, eene motie gedaan had, om de wet op nieuw naar de sectiën te verzenden, doch welke motie toen niet werd ondersteund, — heeft heden die motie, eenigzins gewijzigd in den vorm, herhaald.

Na veelvuldige beraadslaging is de motie van orde van dien Heer *verworpen* met eene meerderheid van 36 tegen 28 stemmen.

Art. 2 is daarop zonder beraadslaging goedgekeurd.

Art. 3 houdt de bepalingen in, welke renten en inkomsten aan de belasting zijn onderworpen; dit art. wordt *verworpen* met 35 tegen 29 stemmen.

De Minister van Financien zegt thans, dat deze stemming hem het bewijs oplevert, dat deze wet, zoo als zij daar ligt den bijval van de meerderheid der Kamer niet zal verwerven. Namens den Koning is bij gemagtigd het aanhangige ontwerp van wet bij dezen **in te trekken**, en tevens te verklaren dat de ontwerpen van wet tot afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen bij dezen worden *teruggenomen*. Hij laat aan de Kamer over te beslissen, wanneer zij over de overige financiële wetten wenscht te beraadslagen.

Ingevolge deze mededeeling worden de ontwerpen nopens eene belasting op de renten en tot afschaffing der accijnsen op de brandstoffen voor *ingetrokken* verklaard.

De beraadslagingen over het ontwerp tot uitgifte van muntbiljetten, worden bepaald op aanstaanden Dingsdag, 's morgens ten 11 ure, waarna de Kamer wordt opgeheven.

AMSTERDAM, 11 Maart.

In de *Amst Cour.* leest men het volgende: Gisteren spraken wij van de plegtigheden bij de onthulling van het standbeeld van Rembrandt, thans kunnen wij er bijvoegen, dat, naar men ons berigt, er vele en zeer groote toebereidselen voor een feest, bij die gelegenheid te vieren, gemaakt worden. Een 40-tal van de meest beroemde kunstschilders uit ons land, moeten zich aangeboden hebben, om een der zalen, tot het feest bestemd, met schilderwerken te versieren. Men zegt zelfs, dat Z. M. de Koning niet alleen zijne tegenwoordigheid bij dat feest heeft toegezegd, maar geheel uit eigen beweging twee marmeren borstbeelden ter versiering der feestzaal heeft aangeboden. Dat feest belooft zeer luisterrijk te zullen zijn en moet in de maand Mei e. k. plaats hebben.

— Eerlang zal eene Engelsche vertaling het licht zien van het voortreffelijk werk van Prof. Bosscha, behelzende het leven van wijlen onzen tweeden Koning. Deze vertaling, door den Heer F. M. Cowan, Onderwijzer in de Engelsche taal aan het stedelijk gymnasium alhier, bewerkt, wordt opgedragen aan den Hertog van Wellington.

— Wij hebben voor eenigen tijd melding gemaakt van eene regtsvordering, ingesteld door de erfgenamen van wijlen den Heer Johannes Monnikhof, stichter van een legaat tot uitschrijving van prijsvragen ter bevordering der heelkunde, tegen Heeren bezorgeren van dat legaat, en strekkende tot vervallenverklaring en opheffing van hetzelve, op grond, dat bezorgeren aan de voorwaarden der stichting ten opzigte van het uitschrijven, bekroonen en uitgeven van prijsvragen niet zouden hebben voldaan. De Arrondissements-Regtbank had dien eisch toegewezen. Hiervan waren Heeren bezorgeren in appèl gekomen, en wij vernemen thans, dat het Prov. Geregtshof van Noordholland, op de pleidooijen van Mr. A. Brugmans voor bezorgeren en appellanten en van Mr. A. S. van Nierop voor de erfgenamen en geïntimeerden, het vonnis der Arrondissements-Regtbank heeft bevestigd en mitsdien de opheffing van het legaat bevolen, met veroordeeling van bezorgeren tot afgifte, rekening en verantwoording en betaling der kosten. (*Hbl.*)

HAARLEM, 11 Maart.

Gisteren in den laten avond heeft binnen deze stad weder een treurig onheil plaats gehad. Een man, die in eene vechterij is gewikkeld geworden, in of voor zeker huis in eene der kleinere straten, is daarbij zoodanig in den nek gewond, dat hij kort daarop is overleden. De regterlijke overheid heeft dadelijk de vereischte maatregelen genomen, en de vermoedelijke dader is nog dezen nacht in verzekerde bewaring gesteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Maart.

Het getal policie-agenten beliep in het begin van dit jaar alhier 5,550; in het afgeloopen jaar werd voor de policie 3 millioen guldens uitgegeven, waartoe de commissarissen der Tentoonstelling ruim *f* 200,000 bijdroegen.

— Gisteren is een van de 4 in aanbouw zijnde ijzeren schroefstoomboten te water gelaten, bestemd voor de vaart op Nieuw-Holland het is 1500 ton groot en kan 200 passagiers bevatten.

— Te Manchester is gisteren in eene talrijk bezochte vergadering van voorstanders des vrijen handels besloten een verzoekschrift aan de beide huizen van het Parlement te rigten, met de bede, dat de wetgeving aan geene voorslagen, die op de omverrestooting van de gedurende deze laatste jaren gevolgde handelsstaatkunde mogten doelen, ingang verleene.

— Het getal der gedurende het jaar 1851 in Engeland uitgegeven brieven bedraagt 360½ millioen, tegen 76 millioen in het jaar 1830.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Maart.

De President der Republiek heeft aan den Voorzitter van het Wetgevend Ligchaam een jaarwedde van 100,000 fr. toegelegd, benevens vrije woning en andere voordeelen.

— Bijna een derde gedeelte van het thans gekozen Wetgevend Ligchaam, bestaat uit leden van de ontbonden Wetgevende Vergadering, echter uit de minst bekenden.

— Naar men verzekert, zou de Regering zich verzetten tegen den verkoop van het bekende klooster op den berg St. Bernard.

— De verkoop van de Bibliotheek van Louis Philip, lokt veel liefhebbers; onder anderen ook Nederlanders en Russen.

— De Kardinaal Gousset, Aartsbisschop van Rheims, is door den Minister over de wet op het onderwijs geraadpleegd en heeft met hem daarover in veelvuldige bijeenkomsten gesproken. De prelaat moet den Minister hebben voorgehouden hoe gevaarlijk alles was, hetgeen den schijn zou kunnen hebben van een monopolie ten behoeve der geestelijkheid. Hij ziet, naar verzekerd wordt, uit het oogpunt der godsdienst zelve, niet zonder bezorgdheid, dat de invloed der geestelijkheid eene voor den geest der eeuw al te groote uitbreiding erlangt. Men zegt dat zijne tusschenkomst niet zonder invloed geweest is, en dat daaraan verscheiden belangrijke wijzigingen van het oorspronkelijke plan zullen te danken zijn. Zijne betoogen strooken met de denkwijze van den President, die tegen elk monopolie schijnt gestemd te zijn.

— De wapening van Parijs, waartoe in 1846 werd besloten, wordt thans met alle spoed voortgezet. De forten bevatten nu bijna zesduizend ijzeren en koperen vuurmonden van verschillend kaliber.

— De Heer Armand Marrast, de gewezen Voorzitter der Constituerende Vergadering, is gisteren overleden aan de gevolgen der beroerte, door welke hij in de maand November ll. was getroffen.

OOSTENRIJK.

Bij eene militaire manoeuvre, gedurende 's Keizers aanwezigheid te Verona te zijner eere gemaakt, bereed de Maarschalk Radetzky een vurigen hengst, die geweldig sprong en steigerde. De Keizer steeg van zijn paard, greep het wilde ros van zijnen Veldmaarschalk met forsche hand in den teugel, dwong het tot staan, en noodigde den grijzen krijgsman uit met hem te ruilen.

RUSLAND.

Te Warschau is den 6den dezer in het stadhouderlijk paleis een zware brand uitgebroken, die den gANSCHEN dag aanhield en twee verdiepingen van het slot in asch legde; de gewelfde vertrekken met de daarin aanwezige archiven en regeringsbureaux hebben geene schade geleden.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Woensdag den 17den Maart 1852, des namiddags ten 1 ure.

Onderwerpen:

1°. Voorstel omtrent het ontslag van personen uit de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid.
2°. Concept-raadsbesluit ter beschikking op de som voor Onvoorziene Uitgaven op de Begrooting van 1852.
3°. Voordragt omtrent het voorstel betreffende het Stads Doctoraat.
4°. Voorstel betreffende de Vleeschhal.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien de Artt. 10, 34 en 35 der Wet van den 4den Julij 1850 (*Staatsbl.* No. 37), brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat de lijsten der personen, die tot het kiezen van leden der Tweede Kamer, van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad bevoegd zijn, op heden zijn vastgesteld, en gedurende de eerstkomende veertien dagen voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd, terwijl een exemplaar derzelven is aangeplakt aan het locaal der oude Concierge, in de Stadhuispoort onder het Raadhuis.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

LEYDEN, 13 Maart 1852. De Burgemeester J. C. BUGAILLE, *Weth. L. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze, ingevolge art. 35 der wet van den 4den Julij 1850 (*Stbl.* No. 37), ter kennisse der belanghebbenden, dat van de lijsten der Kiezers voor de Tweede Kamer, voor de Prov. Staten en voor den Gemeenteraad, zijn geschrapt de navolgende personen, die een of meerder op de Kiezers gevorderde vereischten verloren hebben en die overleden zijn, als

J. van Beek. — J. A. Bernard. — G. Bey. — T. Biegstraten. — J. Binnendyk. — J. Breetvelt. — D. Breeser. — C. Bronsgeest. — P. Buitendyk. — J. H. Delforno. — A. Demmenie. — A. Dolkemade. — F. H. Doove. — J. C. Emeis. — J. P. Franchimon. — A. van Gessel. — H. J. Giezen. — H. B. de Goey. — J. Hagemans. — J. A. Hagemans. — C. v. d. Kellen. — C. J. v. d. Kellen. — H. A. Keller. — J. J. Kraneveld. — C. van der Krogt. — S. N. Kuyt. — D. Laman. — J. H. de Lange. — J. F. Langeveld. — J. van der Lelie. — P. L. van Leeuwen. — H. Mattaar. — P. de Matter. — L. F. Meyeraan. — G. R. Mulder. — J. C. de Munck. — W. J. de Neef. — M. W. Nieuwenhuis. — P. Onderwater. — C. G. van Poelgeest. — E. M. de Pree. — N. H. de Prie. — H. F. Reimers. — H. Romberg. — W. de Roo. — J. Roozendaal. — P. A. Sasse. — A. C. Smit. — F. Stappers. — C. v. d. Steen. — S. Tailleur. — P. Uitenbosch. — J. F. Verboom. — H. Verhoog. — J. Verkerk. — J. F. de Vroede. — P. v. d. Walle. — P. v. d. Walle. — J. Weising. — A. A. v. Werkhoven. — A. J. Wildeman. — P. van 't Zant. — H. L. Zweegman. — W. van Zwieten die allen of niet, of niet tot den bepaalden census, in de directe belastingen zijn aangeslagen.

M. van der Ark. — M. Benediktus. — H. J. van den Berg. — J. J. van den Berg. — J. P. van Born. — L. Brandligt. — J. Carlon. — F. G. Chomel. — D. G. L. F. Cluysenaar. — C. du Croix. — P. Dingjan. — C. J. van den Ende. — C. J. van Ewyk. — J. W. Floryn. — P. H. Hoos. — O. A. D. Huygens. — W. A. Laverman. — H. van Meurs. — J. L. Nieuwenhuizen. — G. Plaat. — W. van Putten. — P. A. Baron van Reede van Outshoorn. — H. J. Thyssens. — M. Verkouw. — J. E. Voet van Campen, die overleden zijn.

C. J. Backhuys. — W. H. Bosman. — G. F. Brade. — C. Deeleman. — J. Dobbe. — A. M. Grimm. — J. Hartog. — J. C. van Hartrop. — P. F. van Hoorn. — K. S. Hylkema. — W. J. Creutz Lechleitner. — J. Tholen Snickers. — A. Verwey Bz. die naar elders zijn vertrokken.

G. Packeldey, — C. G. Menzel, die de bij de Wet van 28 Julij 1850 gevorderde vereischten als Nederlander missen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

LEYDEN, 13 Maart 1852. De Burgemeester J. C. BUGAILLE, *Weth. L. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den Maart de Heer L. W. E. Rauwenhoff, van Amsterdam, in de Theologie, na Openbare verdediging zijner Disquisitio: *de loco Paulino, qui est de Δικαιωσει.*

ADVERTENTIEN.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming bij het overlijden van mijn' Echtgenoot J. J. VAN DEN BERG, ondervonden, betuig ik bij deze ook namens mijne betrekkingen mijnen hartelijken dank.

Wed^e. J. J. VAN DEN BERG,

LEYDEN, 13 Maart 1852. Geb. A. A. BOUDRI.

Terwijl de Uitverkoop van de nog voorhanden zijnde artikelen van het Behangersvak, blijft voortgaan, ben ik zoo vrij mij daartoe nogmaals aan te bevelen.

SCHOUWBURG.

De **Abonnementslijst** ligt bij den Boekhandelaar JAC^s. HAZENBERG C^zOON, ter inzage.

LEYDEN, 12 Maart 1852.

CONCERT,

Te geven op Donderdag den 18den Maart, in de Stads-Gehoorzaal, door Mej. **BERTHA JOHANNSEN** en **OTTO VON KÖNIGSLÖW.**

☞ Het Programma zal nader bekend gemaakt worden.

KOFFIJHUIS *ZOMERLUST.*

Door het plaatsen van een Nieuw, Fraai, wel-loopend **BILLARD**, beveelt de Ondergeteekende zich bij voortduring aan geëerde Heeren liefhebbers van Billardspel en verdere Begunstigers bij het naderend Zomersaizoen beleefdelijk aan, belovende eene allezins goede bediening.

A. VAN HARDEVELD.

Aan de Leden van het Arrondissement *Leyden* der **Algemeene Maatschappij van Weldadigheid**, die in de Noord-Oostelijke gewesten onzes Rijks gevestigd is, wordt gelegenheid gegeven zich te vervoegen ter Stedelijke Secretarie alhier, van heden af tot aan Vrijdag den 19den dezer, des namiddags te 1 ure toe. En wel, ten einde aldaar inzage te nemen van de Naamlijst der Leden in ons Arrondissement, en daaruit, volgens het Reglement voor de Sub-Commissiën der Maatschappij, art. 84, *drie* personen tot *Kiezers* te willen benoemen, aan welke Kiezers de benoeming van even zoovele personen voor de jaarlijksche Commissie van Toevoorzigt over de Maatschappij van Weldadigheid moet worden toevertrouwd.

Namens de Leydsche Sub-Comm. der Maatsch. voornoemd,

Leyden, 13 *Maart* 1852. J. T. BODEL NYENHUIS,
Secretaris.

Men vraagt tegen 1 Mei bij eene kleine Familie in de nabijheid van *Leyden*, een MAN en VROUW, van de Protestantsche Godsdienst, zonder Kinderen, tusschen de 30 en 40 jaren oud, de Man als Koetsier en verder tot Huiselijke diensten, de Vrouw voor de Keuken, de Wasch en verdere Werkzaamheden. Geene komen in aanmerking, die niet van de volledigste Getuigschriften voorzien zijn.

Adres onder de Letter **B**, bij den Boekhandelaar P. ENGELS, te *Leyden*.

Tegen Mei aanstaande,

wordt te *Leyden* in een klein Gezin eene **KEUKENMEID** gevraagd, die goed kan Koken en Werken, alsmede eene **TWEEDE MEID**, die kan Naaijen, Stoppen en met de Wasch omgaan. Beide van de Protestantsche Godsdienst. Adres *franco* onder Letter **B.** bij de Boekhandelaars SCHREUDER EN VAN BAAK, te *Leyden*.

Vloerkleeden en Karpetten.

De Ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij door een' Commissie-Handel in staat is, bovenstaande artikelen in **'t Doorniksch, Schotsch** en andere soorten, à contant, tegen Fabrieksprijzen te leveren.

A. J. GROEN,

LEYDEN, 13 Maart 1852. *Kamerbehanger*, Nieuwstraat.

BED, PELUW EN TWEE KUSSENS, VOOR 12 GULDEN.

Zijn voortdurend te verkrijgen aan het COMMISSIE-KANTOOR. Deze Deze bedden enz. zijn volkomen voldoende voor twee Personen, en zijn bijzonder voor *dienstboden-legers* aan te bevelen. Aan dit Kantoor ligt steeds een model ter bezigtiging, alsook differente monsters **Culemborgsche Stoelen** die tegen *Fabrieksprijzen* kunnen geleverd worden.

Tevens wordt het geachte Publiek ter kennis gebragt, dat de Ondergeteekende met den grootsten Fabrikant in Nederland is overeengekomen, om voor ZEd. in commissie te Verkoopen, alle mogelijke soorten van **Donzen en Veeren Bedden** met **Toebehooren** van *f* **21** tot **210**; verder gemaakte Tijken en idem Overtrekken; Kinder-Ledekanten; IJzeren-, Tienen- en bekleede Wiegen; Wiegen en Vuurmanden-Kleeden; Wiegenbedjes, Kussens, Matrasjes en Dekentjes; Meubelsitsche-, Katoenen-, Wollen- en Sprei-Dekens; IJzeren Ledekanten; Bedstede-Gordijnen en Kwasten; Matrassen en Springveer-Matrassen; Dons, Veeren enz. enz., alles tegen zeer lage en Fabrieksprijzen gesteld.

De Directeur J. C. F. DONKERSLOOT.

Te Huur gevraagd te Leyden,

een **HUIS** of **BOVENHUIS**, van middelmatige grootte, *franco* opgaaf onder Letter **V.** bij de Boekhandelaren SCHREUDER & VAN BAAK, op de Botermarkt te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, van:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd WINKELHUIS EN ERF, waarin sints jaren de *Boekhandel* is uitgeoefend, staande en gelegen te *Leyden*, in de Maarsmansteeg, met een uitgang in een Poort, uitkomende aan de Vischbrug, Wijk IV. N°. 85, Kadaster Sectie G. N°. 153, bevattende het Huis een Winkel met een Kantoortje, Binnenkamer, Kelder-Kamer, drie Bovenkamers, Meidenkamer, Keuken, Verwulfde Kelder, Binnenplaats met Pomp- en Regenwaterput, goede Droog- en Turfzolder, Vliering en verder alle gemakken.

Waarvan de Veiling zal plaats hebben op Zaturdag den 27sten Maart, en de Gunning op Zaturdag den 3den April 1852, beide des avonds ten 7 ure.

Het Huis is te bezigtigen twee dagen vóór de Verkooping, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 2 ure.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. P. W. SCHREVER, op den Nieuwen Rhijn, Wijk VII. N°. 49, te *Leyden*.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	15 Maart,	12 uur,	Schipper	
» *Alkmaar*,	Woensdag	17	» 9	»	L. KROON.
» *Sneek*,	»	17	» 11	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	18	» 12	»	H. J. BOSCH.
» *Zutphen*,	»	18	» 12	»	J. DE HAAS.
» *Kampen*,	»	18	» 12	»	K. ROZENDAAL.
» *Apeldoorn*,	»	18	» 12	»	H. WIEPKING.
» *Hoorn*,	Vrijdag	19	» 10	»	J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Bestelder C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groninger*, *Drenthe*, enz.

Bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE, te *Leyden*, ziet het licht:

GEDACHTEN

BIJ

HET NADEREN VAN DEN DAG DER AFLEGGING MIJNER GELOOFSBELIJDENIS.

Prijs 10 *Centen*. *Bij* 25-*tallen* *f* 2.—

De nuttige strekking van dit welgeschreven Stukje, maakt alle aanbeveling overtollig.

Heden Namiddag verkoopt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, de Boeken, betreffende REGTSGELEERDHEID, STAATKUNDE en STAATHUISHOUDKUNDE, voorts GESCHIEDENIS, REIZEN en LEVENSBESCHRIJVINGEN.

Dingsdag Namiddag, het vervolg der GESCHIEDENIS, REIZEN en LEVENSBESCHRIJVINGEN, voorts KUNSTEN en WETENSCHAPPEN, in verschillende Vakken, doch voornamelijk MEET- STEL- en REKENKUNDE.

De Pillen van Holloway zijn een onfeilbaar middel tegen hoest, verkoudheid en aamborstigheid.

Er zijn elken dag zoo velesprekende bewijzen van de krachtdadige uitwerking der *Pillen* van HOLLOWAY in gevallen van borstziekten, voortvloeijende zoowel uit verouderden hoest, als nieuw gevatte koude, kortademigheid enz. dat een ieder, bij zij jong of oud, die aan zulke ongesteldheden onderhevig is, dadelijk zijne toevlugt behoorde te nemen tot deze onwaardeerbare *Pillen*, waarvan men na het gebruik de buitengewone geneeskracht zal ondervinden. Menigeen die naauwelijks meer adem kon halen, en als het ware aan den rand des grafs stond, is tot verbazing van een ieder volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23,90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*; bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 224, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 13 *Maart*. Van *f* 34 tot *f* 37.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 13 *Maart*.

Tarwe *f* 9.50 tot *f* 9.80. Rogge *f* 7.60 tot *f* 7.80. Gerst *f* 5.60 tot *f* 5.80. Haver *f* 3.30 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 5.30 tot *f* 5.50. Duiveboonen *f* 6.20 tot *f* 6.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 12 Maart.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$59\frac{5}{8}$	60	$59\frac{15}{16}$
Dito Certificaten	» 3 »	$71\frac{5}{8}$	$71\frac{7}{8}$	$71\frac{7}{8}$
Dito dito	» 4 »	$91\frac{7}{8}$	$92\frac{3}{8}$	$92\frac{1}{4}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	$91\frac{5}{8}$	$91\frac{3}{4}$	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	$110\frac{1}{4}$	$110\frac{5}{8}$	$110\frac{5}{8}$
O. I. Leening	» 4 »	$91\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	106	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	105	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$95\frac{3}{8}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	89	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	$88\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito (Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	$68\frac{1}{8}$	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	$68\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	$79\frac{13}{16}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	$141\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$18\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	$18\frac{5}{8}$	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	$41\frac{7}{8}$	42	42
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$38\frac{7}{16}$	—	—
Coupons Ardoin		$10\frac{5}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	72	$72\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	$81\frac{3}{4}$	$81\frac{7}{8}$	—
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	$38\frac{3}{8}$	$38\frac{5}{8}$	—
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	$48\frac{1}{16}$	$48\frac{1}{8}$	$48\frac{1}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	$96\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	$38\frac{3}{16}$	[illegible]	[illegible]
Dito dito	» 4 »	$35\frac{11}{16}$	—	—
VENEZUELA	» $3\frac{1}{2}$ »	$40\frac{1}{4}$	$40\frac{3}{8}$	—
MEXICO	» 5 »	$31\frac{7}{8}$	—	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{7}{8}$	5	$4\frac{7}{8}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van C. C. DA BAC.